

АНАЛІЗ ПРОЕКТУ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ НА 2010 РІК»

доц. Ілляшенко Т.О., студентка Коробко О.

15 вересня 2009 року Уряд зареєстрував законопроект «Про Державний бюджет на 2010 рік», при розробці якого було взято до уваги змінені норми бюджетного й податкового законодавства. Орієнтація на оптимістичні макроекономічні показники на 2010 рік, відсутність необхідних змін законодавчої бази, невисокі показники наповнення доходної частини в 2009 році й непідкріплений ресурсною базою суттєвий ріст соціальних стандартів створюють передумови до того, що Державний бюджет у наступному у наступному році буде досить напруженим.

Що стосується макроекономічних показників, то вони є досить оптимістичними. А саме, прогноз темпів приросту реального ВВП на рівні 3,7% є реалістичним і подібним до оцінок ІЕД. Очікується зростання індексу споживчих цін на 9,7% станом на кінець року. Уряд очікує додатній торговельний баланс у 1,8 млрд. грн., хоча за прогнозом ІЕД він залишатиметься від'ємним. Якщо урядовий прогноз не реалізується і імпорт перевищуватиме експорт, бюджет отримає додаткові надходження від податків, пов'язаних з імпортом.

Доходи Державного бюджету на 2010 році становитимуть 285 млрд. грн., що є на 13,0% вищим за план на 2009 рік. Значної зміни структури доходів не передбачається. Доходи від ПДВ мають фактично зрости більш ніж у півтора рази. Передбачається різке зростання надходження від податку на прибуток підприємств порівняно з показником на 2009 рік. Від акцизного збору планується одержати 30,2 млрд. грн., що на 19,8% вище ніж заплановано на 2009 рік. Серед неподаткових та інших надходжень зростатиме роль доходів від власності та підприємницької діяльності (насамперед, за рахунок збільшення надходжень від НБУ), а також від інших неподаткових надходжень. Водночас зменшиться роль доходів від операцій з капіталом, власних надходжень бюджетних установ, а також офіційних трансфертів.

Видатки Державного бюджету на 2010 рік плануються у сумі 324,3 млрд. грн., що на 17,8% вище за план 2009 рік. Передбачаються ще вищі темпи приросту видатків; частка видатків Державного бюджету по відношенню до ВВП збільшиться до 27,5% у 2010 році порівняно із 25,4% у 2008 році.

Законопроект про Державний бюджет на 2010 рік передбачає помірне підвищення соціальних стандартів, включаючи мінімальну заробітну плату, прожитковий мінімум, мінімальну пенсію та інші соціальні виплати. Загальний показник прожиткового мінімуму буде підвищено на 4,6% в середньому за рік. Мінімальна заробітна плата в середньому за рік зросте на 11,9%, на кінець року вона зросте на 16,3% порівняно із груднем 2009 року. Сукупний трансферт Пенсійному фонду з Державного бюджету у 2010 році залишатиметься значним і складе 57,2 млрд. грн. або 17,7% сукупних видатків Державного бюджету.

У 2010 році доходи загального фонду місцевих бюджетів із врахуванням трансфертів з Державного бюджету прогнозуються на рівні 12,4% від ВВП. Доходи загального та спеціального фондів місцевих бюджетів за планом скоротяться на 14,0% від ВВП; помітно зменшаться доходи місцевих бюджетів без урахування міжбюджетних трансфертів. Революційною зміною у сфері міжбюджетних відносин у 2010 році є встановлення прямих відносин Державного бюджету з усіма місцевими бюджетами. Відповідно до проекту, розмір дефіциту передбачено на рівні 46,7 млрд. грн. Такий рівень загалом відповідає зобов'язанням України взятим у рамках угоди «стенд-бай» між МВФ і Україною. Головними джерелами фінансування дефіцити традиційно є запозичення і надходження від приватизації, обсяг запозичень збільшиться на 59,2%. Разом із тим 33,2 млрд. грн. буде спрямовано на погашення боргів минулих років.

Зробивши висновки, можна сказати, що існують високі ризики недоотримання доходів, а також необхідності здійснення більших, ніж планується, видатків. Це може спонукати уряд значно збільшити дефіцит бюджету, що матиме негативні наслідки для макроекономічної ситуації в країні, зокрема через посилення інфляційних процесів та зростання боргового навантаження. Порівняно з іншими країнами, розмір прямого та гарантованого державного боргу України залишатиметься на безпечному рівні. Проте існує значний ризик виникнення проблем з рефінансуванням боргу в разі виникнення складнощів з виходом України на міжнародний ринок капіталів, а також при сплаті за гарантованими зобов'язаннями держави.